

Kaj Munk, selv om beskyttelsen for Carl Nielsen efter den gældende danske 50-årige beskyttelse er udløbet ved udgangen af 1981 og for Kaj Munks vedkommende vil udløbe pr. 1. januar 1995.

På denne baggrund foreslås det i forslaget til § 90, stk. 1, at lovens bestemmelser, herunder også bestemmelserne i lovforslagets § 63 om en beskyttelsestid på 70 år efter ophavsmandens død, kommer til anvendelse på værker, som er frembragt før lovens ikrafttræden, uanset om beskyttelsen måtte være udløbet efter den hidtil gældende lovgivning. Det bemærkes, at dette ikke vil indebære, at der efter dansk lovgivning skal gives en beskyttelse på 70 år efter ophavsmandens død for værker med oprindelse i et land uden for EU. For så vidt angår sådanne værker, følger det af direktivets art. 7, stk. 1, at det inden for Bernerkonventionen anerkendte princip om afkortning af beskyttelsestiden for værker ud over 50 år fra ophavsmandens død skal anvendes.

For andre frembringelser end værker, dvs. for beskyttelsen af udøvende kunstnere, producenter af lydoptagelser og billedoptagelser samt radio- og fjernsynsforetagender, fastlægges beskyttelsestiden med et andet begyndelsestidspunkt end en persons dødsår. For de nævnte såkaldte nærtstående rettigheder løber beskyttelsestiden fra det tidspunkt, hvor en optagelse er foretaget (optagelseskriteriet), eller en fremførelse har fundet sted.

I 1985 blev beskyttelsestiden i Danmark for de nærtstående rettigheder forlænget fra 25 år til 50 år efter, at en optagelse var foretaget. I overensstemmelse med den gældende lovs § 61, blev det bestemt, at den nye 50 års frist kun skulle gælde for optagelser foretaget før den 1. juli 1985, dvs. før beskyttelsestidsforlængelsen, såfremt den hidtidige beskyttelsestid på 25 år ikke var udløbet den 1. juli 1985.

Det i dansk ret hidtil anvendte princip, at man ved gennemførelse af forlængelse af beskyttelsestider ikke genopliver rettigheder, der er udløbet efter hidtil gældende lov, betyder i praksis, at der ikke efter gældende dansk lov gives nogen beskyttelse for:

- Udøvende kunstners fremførelser, som er udført før den 1. oktober 1961,
- Producentfremstilling af lydoptagelser, som er fremstillet før den 1. januar 1959,
- Radio- og fjernsynsudsendelser, som har fundet sted før den 1. oktober 1961.

I modsætning til den gældende danske retstradition indebærer beskyttelsestidsdirektivet, at der i medlemslandene pr. 1. juli 1995 skal ske genoplivning af rettigheder, som er frembragt før direktivets gennemførelse, uanset om sådanne rettigheder måtte være udløbet efter de hidtil i medlemslandene gældende beskyttelsesfrister. Efter direktivets art. 10,

stk. 2, er det afgørende kriterium for spørgsmålet om genoplivning, om der i én medlemsstat pr. den 1. juli 1995 findes beskyttelse for en given optagelse, som er foretaget før denne dato. Er dette tilfældet, skal direktivets beskyttelsestid på 50 år efter, at optagelsen er foretaget, finde anvendelse i alle medlemslande, uanset om beskyttelsestiden i de enkelte lande efter de dér hidtil gældende regler måtte være udløbet.

Efter det for ministeriet oplyste må det antages, at der i Storbritannien efter den britiske Copyright Act af 1988 vil eksistere en 50-årig beskyttelse for fremførelser og optagelser fra tiden før den 1. juli 1995. Efter direktivets art. 10, stk. 2, vil det herefter være nødvendigt, at der i dansk lovgivning pr. 1. juli 1995 gennemføres en genoplivning af rettigheder til ældre indspilninger og fremførelser. Genoplivningen skal efter direktivets art. 3 række 50 år tilbage i tiden. Dette gælder, uanset at der som nævnt efter den gældende ophavsretslov ikke gives nogen beskyttelse for indspilninger og fremførelser fra tiden før 1959 - 1961.

I overensstemmelse hermed er forslaget til § 90, stk. 1, udformet således, at der for fremførelser, indspilninger og radio- eller fjernsynsudsendelser, der er foretaget før den 30. juni 1995, kommer til at gælde en beskyttelsestid på 50 år efter udgangen af det år, hvor den pågældende optagelse eller radio- eller fjernsynsudsendelse har fundet sted.

Tilsvarende vil den i lovforslagets § 64 gennemførte nye beskyttelse for den, som offentliggør eller udgiver ikke udgivne værker efter udløbet af den ophavsretlige beskyttelsestid, efter forslaget til § 90, stk. 1, få virkning på udgivelser og offentliggørelser fra tiden før den 30. juni 1995 i 25 år efter udgangen af det år, hvori den pågældende udgivelse eller offentliggørelse er sket.

Med hensyn til den tidsmæssige beskyttelse af ældre fotografiske billeder henvises til forslaget til § 91, stk. 5, og bemærkningerne hertil.

Til stk. 2

Forslaget til stk. 2 svarer med visse redaktionelle ændringer til den gældende lovs § 61, stk. 2. Bestemmelsen, der er en undtagelse fra stk. 1, indebærer, at eksemplarer, som lovligt er fremstillet før lovens ikrafttræden, kan spredes til almenheden og vises offentligt. Efter stk. 2, 2. pkt., gælder dette dog ikke for udlejning og for udlån af filmværker og edb-programmer i maskinlæsbar form, jf. forslagens § 19, stk. 2 og 3.

Princippet om fortsat sprednings- og visningsret af lovlige eksemplarer er begrundet i, at hvis eksemplarerne på fremstillingstidspunktet frit måtte spredes